

УДК 811.111'42'373.612.2(73)

СТЕПАНОВ Віталій – PhD (035 Філологія), асистент кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна (v.stepanov@gf.sumdu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8169-7908>

ЛАСЮЧЕНКО Віталій – студент кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна (lasyuchenko_w@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0330-6390>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15>

Бібліографічний опис статті: Степанов, В., Ласюченко, В. (2022). Перцептивно-образний шар концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в американському дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: «Філологія», 51*, 119–128, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15>

ПЕРЦЕПТИВНО-ОБРАЗНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. У поточній дослідницькій статті автори розкривають поетапний механізм визначення метафор як репрезентантів перцептивно-образного елемента концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в сучасній американській свідомості. Розвідка виконана в контексті шарової моделі концепту українського вченого А.М. Приходька на дискурсивному матеріалі (мовне середовище свідомої об'єктивізації концепту), скомпонованого в мінімодель – корпусну вибірку ілюстративних контекстів.

Ресурсною базою для укладання вибірки послуговував *Corpus of Contemporary American English (COCA)* як найбільш авторитетний і регулярно оновлюваний банк оцифрованих американських текстів. У ньому згенеровано конкорданс за запитом «independence», з якого випадково вилучені 150 контекстів актуалізації концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в сучасному американському соціумі.

Обрані для студії ресурси автори опрацювали за методикою визначення концептуальних метафор Дж. Лакоффа і М. Джонсона в єдності з параметрами порядку метафоризації Н. В. Таценко – спеціальність, дименсіальність, дискретність, посесивність, артефактність, перцептивність, персоніфікація тощо.

У результаті аналізу вибірки встановлено 24 метафори як актуалізатори перцептивно-образного шару концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в американському дискурсі: НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є МІСЦЕ; ДВЕРНИЙ ЗАМОК; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; ВОГОНЬ; ЗАВДАННЯ; МЕТА / ПРОДУКТ; РЕЗУЛЬТАТ; НОВОСТВОРЕНИЙ ОБ'ЄКТ; ДАТА; ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СУБ'ЄКТ / ОБ'ЄКТ; СТАН СУБ'ЄКТА / ГАЛУЗІ; ВЛАСНІСТЬ; ВАРІАТИВНИЙ ОБ'ЄКТ; КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ; РЕСУРС / ІНСТРУМЕНТ; МЕХАНІЗМ / МАШИНА; ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ; ЛЮДИНА; ОБ'ЄКТ СПРИЙНЯТТЯ, ВІДЧУТТЯ / УЯВЛЕННЯ, АНАЛІЗУ, ПОШАНУВАННЯ або ЗНЕВАГИ; МИСЛЕНСВИЙ ВИСНОВОК.

Перспектива майбутніх досліджень авторів – уточнення результатів студії на ширших дискурсивних вибірках з корпусу COCA, вивчення поняттєвого і валоративного компонентів НЕЗАЛЕЖНОСТІ в американському дискурсі для репродукції цілісної онтології концепту. Можливі шарові реконструкції НЕЗАЛЕЖНОСТІ в українському дискурсі для порівняння світоглядних позицій населення США та України. Крім того, вважаємо актуальним дослідити онтологію концепту в одному з інших форматів (польовому або модусному) з залученням релевантних методик.

Ключові слова: незалежність, концепт, шарова модель концепту, концептуальна метафора, дискурс, корпус.

STEPANOV Vitalii – PhD (035 Philology), Assistant Lecturer at the Department of Germanic Philology, Sumy State University, 2, Rymkoho-Korsakova Street, Sumy, 40007, Ukraine (v.stepanov@gf.sumdu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8169-7908>

LASIUCHENKO Vitalii – Student at the Department of Germanic Philology, Sumy State University, 2, Rymkoho-Korsakova Street, Sumy, 40007, Ukraine (lasyuchenko_w@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0330-6390>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15>

To cite this article: Stepanov, V., Lasiuchenko, V. (2022). Pertseptyvno-obraznyi shar kontseptu NEZALEZHNISt v amerykanskomu dyskursi [The image element of the INDEPENDENCE concept in American discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 51, 119–128, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15> [in Ukrainian].*

THE IMAGE ELEMENT OF THE INDEPENDENCE CONCEPT IN AMERICAN DISCOURSE

Summary. *In the given article, the authors represent their mechanisms to define metaphors as reproducing means for the image component of the INDEPENDENCE concept in the modern American mind. The study is conducted within the layer concept model by A.M. Prykhodko, a Ukrainian researcher, on the discourse material (language medium of conscious concept actualization) that is arranged in a mini-model – corpus sample.*

As a resource base to make a sample, we use the Corpus of Contemporary American English (COCA) because it is the most relevant and frequently refreshable bank of digitized American texts. This system generates a concordance list of the query “independence”. Here, in October 2022, we take 150 random contexts of the INDEPENDENCE concept actualization in American community.

The resources are processed via the methodology of defining conceptual metaphors by G. Lakoff and M. Johnson with the metaphorization order parameters by N.V. Tatsenko – the spatial, dimensional, discrete, possessive, artifact, perceptive, personifying ones, etc.

The sample analysis resulted in establishing 24 metaphors for the image layer of the INDEPENDENCE concept in American discourse:

INDEPENDENCE is PLACE; DOOR LOCK; PHYSICAL BODY; FLAME; TASK; PURPOSE / PRODUCT; RESULT; CREATED OBJECT; DATE; SEPARATED SUBJECT / OBJECT; SUBJECT / BRANCH STATE; PROPERTY; VARYING OBJECT; COMPLEX OBJECT; RESOURCE / TOOL; MECHANISM/MACHINE; LIVING ORGANISM; HUMAN; PERCEIVING, FEELING/IMAGINING, ANALYZING, ADMIRING or DISDAINING OBJECT; MIND CONCLUSION.

Additionally, further research prospects comprise check and revision of the obtained results via broader discourse samples from the COCA corpus. One can study the notion and value elements of the INDEPENDENCE concept in American discourse to reproduce its integral ontology. We may also represent the layer INDEPENDENCE model in Ukrainian discourse to compare world outlook from perspectives of Ukrainian and American populations. Besides, it will be quite reasonable to research the INDEPENDENCE concept ontology within the field or modus formats via respective methodologies.

Key words: *independence, concept, layer concept model, conceptual metaphor, discourse, corpus.*

Постановка проблеми. Розпочата 2014 року як поточний конфлікт на сході країни, війна РФ проти України сягнула свого піку з 24 лютого 2022 року, коли протистояння стало повномасштабним. Попри чисельну перевагу в силі, Росія не змогла змінити українське владне керівництво, націлене на інтеграцію з ЄС і НАТО. За 9 місяців населення не тільки не зламалося, але й тісно згуртувалося,

даючи сьогодні гідну відсіч ворогові. Це стало можливим завдяки стійкості та непохитній волі українського народу до державної незалежності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на прагнення людей до самовизначення та постійний геополітичний дисбаланс у світі, фахівці активно досліджують тематику незалежності. Так, вивча-

ють проблеми Європи (Sijstermans & Brown Swan, 2022), Близького Сходу (Palani, Khidir, Dechesne & Bakker, 2021), Азії (Liu, 2021), Австралійського регіону (Connell, 2021). Приділено увагу й питанням суверенітету країн колишнього СРСР: Молдови (Negura, 2021), Азербайджану (Ergun, 2022). Не оминають також України. До неї прикуто особливий інтерес (Krotofil & Michaluk, 2022; Shinar, 2022). Отже, тематика незалежності на часі, що зумовлює **актуальність нашого дослідження**.

Ідея незалежності мінлива: вона постійно поповнюється і переоцінюється залежно від суспільних подій, тобто мислиться в суспільній свідомості як концепт. Будучи комплексним утворенням, концепт інтегрує в собі три шари – поняттєвий, перцептивно-образний, валоративний (Приходько, 2013, с. 20–30). Думаючи про концепт, людина мислить метафорично: переосмислює його крізь призму іншого утворення (Lakoff & Johnson, 2003). Метафоричний потенціал втілений в образному шарі. Відтак треба дослідити концепт НЕЗАЛЕЖНІСТЬ (**об'єкт дослідження**) в образній проекції дискурсивного середовища.

Сполучені Штати – один із головних союзників України в протистоянні РФ. Це послугувало спонукою вивчити метафоризацію образного шару НЕЗАЛЕЖНОСТІ в американському дискурсі (**предмет дослідження**).

Мета студії – встановити перелік метафор концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в американській свідомості. Для досягнення мети виконано за **методикою** визначення концептуальних метафор Дж. Лакоффа та М. Джонсона (2003) з використанням параметрів метафоризації Н. В. Таценко (2018, с. 245–255) такі **завдання**:

- 1) укласти матеріал дослідження;
- 2) проаналізувати матеріал дослідження;
- 3) встановити точне число метафор концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

Виклад матеріалу. Обираючи ресурси, ми керувалися тим, що дискурс є комунікацією, середовищем існування концепту. Безмежний обсяг дискурсу змушує проводити його дослідження на компактних моделях – корпусах.

Серед авторитетних корпусів помітне місце посідає *Corpus of Contemporary American English*, або COCA (<https://www.english-corpora.org/coca>). Станом на початок жовтня 2022 року з нього сформовано випадкову вибірку 150 контекстів вживання слова *independence* як імені концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

Доречність вивчення метафор корпусним інструментарієм увиразнює той факт, що саме його активно застосовують лінгвісти. У такий спосіб вивчено метафори концептів BREXIT (Morozova, 2017), ЕКОНОМІЧНА КРИЗА (Oliyuk & Shevchenko, 2016), СТІЙКІСТЬ (Степанов, 2022).

Повна вибірка корпусних контекстів із їхнім детальним аналізом подана за посиланням на *Google Drive*.

Аналіз корпусної вибірки визначає метафоричний спектр концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ за параметрами метафоризації Н.В. Таценко (2018, с. 245–255). Спаціальність (просторове розташування) та дискретність (точна окресленість предмета) встановлює метафору НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є МІСЦЕ. Дименсiальність задає вимірність його форми (*path, place of independence*):

You are on the path of complete independence and freedom (1457)!

It is difficult to combine harbingers of doom with an ultimately uplifting message about keeping America a place of independence and opportunity (1372).

Пунктирно підкреслена лексема *independence* як ім'я НЕЗАЛЕЖНОСТІ семантично валентне хвилясто маркованим словом, що активують метафору МІСЦЯ. У дужках позначено номер контексту з загального конкордансу запиту *independence* на сайті корпусу COCA.

Спаціальна трансференція зумовлює просторову позицію об'єктів стосовно НЕЗАЛЕЖНОСТІ-МІСЦЯ. Воно мислиться як внутрішня точка (*independence in, between, among*):

Housing has always been important to me, being integrated into the community and asserting my independence in society (602).

Many of us are complicit in corruption in the end, and that is what tells us there is not a legitimate independence among the state powers (474).

Спрацьовує рух між НЕЗАЛЕЖНІСТЮ-МІСЦЕМ та іншими точками. Маємо різноспрямований рух (*quest for independence*) та переміщення в конкретному напрямі – вертикальному (*raise to/into independence*) або горизонтальному (*step toward independence*):

It would cripple the economy and our quest for energy independence if we were to ban fracking (1245).

Many Moms have gone on to raise kids into adulthood and independence, purely thanks to the life-saving properties of the ARVs they took (1853).

The plant could provide enriched uranium to about half of the country's nuclear reactors, providing hundreds of jobs to our area and a step toward energy independence (2007).

У рамках руху НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-МІСЦЕ трансформується в певний об'єкт, чому слугує дименсiальнiсть. Результатом постає метафора НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є ДВЕРНИЙ ЗАМОК, до якого рухається ключ (*key to independence*):

We would not want their energy supply tripped up because technology developed in the Prius and Leaf holds keys to liquid fuel independence (1365).

Рухаючись, об'єкти механічно взаємодіють з МІСЦЕМ, впливаючи на нього. Активується метафора НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є ФІЗИЧНЕ ТІЛО (*hit on, support, exert, push, stress independence*):

Congressman Ryan's speech lasted only about fifteen minutes, but he hit on a range of topics from defense spending to energy independence (1329).

It has played a key role in the history, first in supporting the independence movement in the 1930s, then being one of the leading universities in Asia (1405).

Mom is pushing independence and I might as well make it productive (2205).

Дименсiальнiсть осмислює НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-ФІЗИЧНЕ ТІЛО не лише механічно, але й через інші фізичні явища: теплові (*independence evaporates*), оптичні (*highlight independence*). Можлива також хімічна інтерпретація (*reaction to independence*):

That concern is reaching a crisis as they worry the government is spending itself into bankruptcy while American liberty and independence are evaporating (397).

It highlights independence of the worker but still structures itself on old economy models of thinking (2017).

They are a source for the British reaction to tension between the American colonies and the British government, to the War of Independence itself (2080).

Прикметно, що дименсiальнiсть у тепловому аспекті ФІЗИЧНОГО ТІЛА перетворює його на НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-ВОГОНЬ (*flame, spark of independence*):

Paine wielded to spread the flame of independence throughout the British colonies in America (1471).

Even the little things to think about, like despite the fact that Calvin pretty much controlled Ruby, he still gave her a spark of independence to begin with (1551).

Як вид дискретності, посесивність (власницький контроль над об'єктом) зі спеціальністю встановлюють нові метафори. Маючи в свідомості концепт НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, людина ставить його собі як ЗАВДАННЯ для виконання (*prepare for independence*):

Neither her previous conduct nor the pattern set by her mother encourages one to believe that she is truly prepared for moral independence and responsibility (882).

Пріоритет ЗАВДАННЯ може зростати відповідно до вольових настанов. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ може трансформуватися в МЕТУ (*desire, seek, need, fight for independence*):

Hardships may have brought all of these people together, but the desire for independence and creating a new American history sets the tone for future (1394).

The rays recall the first eight provinces that sought independence from Spain, while the stars represent three major geographical divisions of the country (61).

Chanukah is the holiday commemorating the Jewish fight for independence against those who would try wiping out everything Jewish (2327).

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-МЕТА набуває певних форм реалізації (*independence movement, activists, lobbies, vote, war*):

Despite all this, if the pro-independence lobbies could prove to me that by voting for independence I could ensure a safer, brighter future for my children rather than it just being

elaborate patriotic posturing, I would vote yes (301).

*It has played a key role in the history, first in supporting the **independence movement** in the 1930s, then being one of the leading universities in Asia (1405).*

*When will the 700,000 Jews that were driven out of Arab countries in the aftermath of the 1948 **War of Independence** be allowed to return to their homes (603)?*

Відповідними дієсловами об'єктивується досягнення НЕЗАЛЕЖНОСТІ-МЕТИ (*declare, achieve independence*) та її підтримка (*keep, defend, guard independence*):

*All I knew is that I wanted to be an adult and **declare** my financial **independence** by buying a home (937)!*

*The index was developed by Wider Opportunities for Women, a non-profit that focuses on ways for families to **achieve** economic **independence** (1837).*

*These "Grand Komnenoi" had since then managed to **keep** their **independence** thanks to clever diplomacy and inaccessible geography (307).*

*Even before security ministries we need to **guard** Iraqi judicial and electoral **independence** (1522).*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ можуть дати і скасувати (*give, abrogate independence*):

*I have a \$300 laser printer in my home that I use only a few times per year. I keep it because it **gives** flexibility, **independence** and autonomy (1461).*

*The greater moral responsibility is not for casting one's vote a certain way, but for **abrogating** the **independence** of thought and fortitude of character (318).*

Здобувши НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, людина отримує на виході ПРОДУКТ (*created independence*) або РЕЗУЛЬТАТ (*independence as outcome*):

*Those industries are heavily subsidized by the government, in the name of **creating** energy **independence** through our domestic fuel sources (2272).*

*There are four potential **outcomes** to referendums: statehood, **independence**, free association with the United States or sticking with the status quo (905).*

Варто зазначити, що межа між МЕТОЮ і ПРОДУКТОМ дифузна, тому НЕЗАЛЕЖ-

НІСТЬ трактовано як одну метафору – МЕТА / ПРОДУКТ.

Результат досягнення подає НЕЗАЛЕЖНІСТЬ як НОВОСТВОРЕНИЙ ОБ'ЄКТ, тобто діє параметр артефактності (штучна генерація чогось через людську діяльність). Підтвердженням цьому може слугувати вираз *establish independence*:

*Answer your parents that you are legally responsible for yourself and you need to **establish** more **independence** (2127).*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ продуковано під конкретну ДАТУ (*independence day*):

*The protest comes a day after Israeli **Independence Day** celebrations (1449).*

*Americans would be angered by the suggestion that we should not celebrate freedom. Not recognize **Independence Day** (78)?*

Створена НЕЗАЛЕЖНІСТЬ окреслена дискретністю та спеціальністю. Зрештою, її ізолюють як ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СУБ'ЄКТ / ОБ'ЄКТ. Це актуалізують слова з прийменником *from* та дієсловом *set aside*:

*As Michael Collins stated, he hated the British because they left the Irish no other choice but to fight and use violence in order to achieve true freedom and **independence from a foreign power** (21).*

*Children do not always come to a marriage, but any valid union will possess two people who **have set aside** many things: families, ego, **independence**, life options (18).*

Як автономна одиниця, НЕЗАЛЕЖНІСТЬ інтерпретована дименсіально: визначені її масштаби й поточний функціональний статус. Це втілено в метафорі НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є СТАН СУБ'ЄКТА / ГАЛУЗІ.

Об'єктиваторами СТАНУ СУБ'ЄКТА виступають колокації з лексемами на позначення істот (*independence of staff, partners, reviewers*):

*Management style is goal oriented and flexible. It respects capabilities and **independence of staff** and **partners** (1361).*

*If you maintain integrity of **reviewer's independence** from paying customers, fearless could be exception in a world that is very confusing for new authors (2311).*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ як СТАН ГАЛУЗІ має не лише дименсіальний, але й спеціальний прояв. Ця метафора має вузькос-

пеціальну реалізацію. У корпусній вибірці помітними є політична (*political, electoral independence*), економічна (*economic, financial, energy, oil independence*), юридична (*judicial independence*), публіцистична (*editorial, media independence*), природнича (*independence of global warming*) та інші сфери:

*On Wednesday, Angus King announced that he would caucus with the Senate Democrats, but insisted that he would maintain his **political independence** (1342).*

*Obama keeps talking about **energy independence** as being the motivation for green energy (429).*

*Even before security ministries we need to guard Iraqi **judicial** and **electoral independence** (1522).*

*Both sides also apparently believe it will impress regulators that their brands, or imprints, would retain **editorial independence** (1283).*

*What nations face is a negative or malevolent form of **independence**: the interdependence of **global warming**, the interdependence of **health pandemics**, the interdependence of **predatory global markets**, the interdependence of **financial institutions and banks**, unregulated in the international sector (428).*

Статус може мати не лише суб'єкт чи галузь. Вклад у осмислення НЕЗАЛЕЖНОСТІ вносить і параметр посесивності як різновид дискретності. Будучи під контролем, НЕЗАЛЕЖНОСТІ тлумачиться через ВЛАСНІСТЬ. Це репрезентовано колокаціями з дієсловами мінливих форм володіння. Відповідно, НЕЗАЛЕЖНОСТІ переходить у ВЛАСНІСТЬ (*gain independence*). Людина фактично має ВЛАСНІСТЬ (*have, retain independence*). Особу позбавляють такої ВЛАСНОСТІ (*take away, give up independence*) або вона остаточно втрачає її (*lose independence*). ВЛАСНІСТЬ знову ініціюють, якщо відновлюють контроль над НЕЗАЛЕЖНОСТІЮ (*regain independence*).

*In early September 2012, Turkmenistan conducted its first military maneuver on the Caspian Sea since **gaining independence** (524).*

*Both sides also apparently believe it will impress regulators that their brands, or imprints, would **retain** editorial **independence** (1283).*

*She insulted all democratic women tonight saying we have **given up independence** to rely on the state (444).*

*If we fail to make the right choice and we **lose independence** as a company, I do not want to hear any complaints regarding the fallout that may come (985).*

*I use nature-based activities as part of a patient's rehabilitation program designed to help them **regain independence** after an illness or injury affects their ability to care for themselves (1381).*

Спаціальність і дименсіальність задають власників НЕЗАЛЕЖНОСТІ. Ними можуть бути окремі люди (*my, his, their independence*), колективи (*BBC, Fed independence*), народи і держави (*Israeli, Iraqi, Brazilian, American independence*):

*Housing has always been important to me, being integrated into the community and asserting **my independence** in society (602).*

*Lord Patten has so far defended Entwistle and **independence** of the **BBC** (1569).*

*Even before security ministries we need to guard **Iraqi** judicial and electoral **independence** (1522).*

НЕЗАЛЕЖНОСТІ як власність обмірковують дименсіально, що викликає змінне ставлення до неї. Тож НЕЗАЛЕЖНОСТІ постає ВАРІАТИВНИМ ОБ'ЄКТОМ, коли оцінку виражають прикметники з негативним (*malevolent, negative independence*) або позитивним (*real, true independence*) значенням:

*What nations face is a **negative** or **malevolent form** of **independence**: the interdependence of **global warming**, the interdependence of **health pandemics**, the interdependence of **predatory global markets**, the interdependence of **financial institutions and banks**, unregulated in the international sector (428).*

*Israel cannot be secure if the Palestinians have **real independence** (1549).*

Максимально можливий вияв ознаки для НЕЗАЛЕЖНОСТІ передають прикметники *total, complete*:

*That allows users to execute the most common applications in mobility, in **total independence** from the host operating system (2260).*

*You are on the path of **complete independence** and freedom (1457)!*

НЕЗАЛЕЖНОСТІ-ВАРІАТИВНИЙ ОБ'ЄКТ проявляється в дискретному

аспекті. Сутність транслюється типологічно, так що виникають окремі якісні різновиди НЕЗАЛЕЖНОСТІ (*kind, level, standard of independence*):

*We believe in philanthropic freedom, the **kind of independence** that allows foundations to be innovative, take risks and work on long-term solutions (1881).*

*I do not know the **level of independence** your son might have in the future (1802).*

*It seems the US cannot live by the **standards of their own independence**, and will kill those who act in the same way (304).*

Варіативність НЕЗАЛЕЖНОСТІ має не тільки якісний, але й кількісний характер. Дименсіальність, дискретність та спеціальність фіксують випадки, коли НЕЗАЛЕЖНІСТЬ мислиться як багатоконпонентне цілісне утворення, тобто КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ (*integrity of independence*):

*If you maintain **integrity of reviewer's independence** from paying customers, fearless could be exception in a world that is very confusing for new authors (2311).*

Власницький контроль над НЕЗАЛЕЖНІСТЮ дає підстави трактувати її в аспекті артефактності, коли один об'єкт використовують для продукування інших. Спрацьовує метафора НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є РЕСУРС / ІНСТРУМЕНТ, втілена в колокаціях на позначення потреби в сутності концепту (*need for, lack of independence*):

*Monetary sovereignty, **independence** and rational legal tender laws are all that is **needed for** everyone to use the national money system of exchange (19).*

*The **lack of independence** between individual participants was adjusted in the models through estimating the clustered robust standard errors (2057).*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-РЕСУРС обмінюють на інші ресурси:

*It is a tragedy for us, not least those august bodies who took the bribes **in exchange for their independence** and effectiveness (340).*

До РЕСУРСУ можна надати доступ (*access, provide independence*):

*Stakeholders in robotic healthcare have similar goals: to **provide independence**, preserve dignity, empower those with special needs and provide peace of mind (826).*

Отриманий РЕСУРС / ІНСТРУМЕНТ залучають для реалізації практичних цілей (*use, exercise independence*):

*In fact, women were only beginning to **exercise independence** in the 1920s when Emily Kimbrough took off with her friend to explore Europe (1405).*

Артефактний формат міркування генує ще й метафору НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є МЕХАНІЗМ / МАШИНА, коли сутність розуміють як контрольований або неконтрольований технічний процес (*maintained, unregulated independence*):

***Maintaining the independence** that self-funding can give in these early periods of growth provides you with many more options (1547).*

*What nations face is a negative or malevolent form of independence: the interdependence of global warming, the interdependence of health pandemics, the interdependence of predatory global markets, the **independence** of financial institutions and banks, **unregulated** in the international sector (428).*

Вплив може чинитися і на живі предмети, коли операції продукування над ними мають артефактний характер. Постає метафора НЕЗАЛЕЖНІСТЬ є ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ (*evisceration of independence*):

*The Clinton's story was using the GOP congress as political cover for some of the most vicious policies in American history: from NAFTA to **evisceration of media independence**, repeal of Glass-Steagall and anointing humanitarian wars (2043).*

Не лише над НЕЗАЛЕЖНІСТЮ виконують дії. Параметр персоніфікації ототожнює сутність концепту з людиною, яка свідомо вчиняє щось. Звідси НЕЗАЛЕЖНІСТЬ мислиться як ЛЮДИНА.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ-ЛЮДИНА рухається (*independence comes with, follows*), висловлюється (*independence expresses, mocks*), володіє та розпоряджається (*independence has, allows, limits*), взаємодіє з оточенням і продукує щось (*independence gives, keeps, shapes, fulfills*):

*There is also a certain **independence** that **comes with** country living (2112).*

*Having a form of godliness but denying power thereof. Full of pride. There is a **mocking independence** from God honoring only Man not the creator (23).*

We believe strongly in philanthropic freedom, the kind of independence that allows foundations to be innovative, take risks and work on long-term solutions (1881).

Judicial independence is not just about keeping the legislature in check. It is also about fulfilling the constitutional guarantee to each citizen that the courts will act impartially and free from influence of political interests (1384).

Прикметно, що й на НЕЗАЛЕЖНОСТІ-ЛЮДИНУ можуть впливати інші особи з оточення, коли мислять про сутність як про рівну собі істоту. Взаємодіяти можуть у позитивному (*stand up for independence*) або негативному (*threaten independence*) сенсі:

Your willingness to stand up for Federal Reserve independence is greatly appreciated, followed by independence in monetary policy is now normal for central banks around the world (2003).

Proposals like this threaten the program's independence, forcing Social Security to compete for limited federal dollars (33).

Новий вектор у розумінні НЕЗАЛЕЖНОСТІ задає перцептивність (можливість сенсорного сприйняття людиною). Орієнтуючись у довкіллі, людина фіксує предмет, тобто НЕЗАЛЕЖНОСТІ виступає ОБ'ЄКТОМ СПРИЙНЯТТЯ (*recognize independence*):

Abhazians and Ossetians kept asking the Russian government to recognize their independence for years (1306).

Сприймавши предмет, людина формує у власній свідомості його ментальний образ, тобто НЕЗАЛЕЖНОСТІ переходить в ОБ'ЄКТ ВІДЧУТТЯ / УЯВЛЕННЯ (*notion, sense, spirit of independence*):

Remoteness of the federal government from popular control threatens to hollow out American sense of self-reliance and independence (1526).

Between Iranians, Turks and Egyptians, other Arab states are obliged to make their adjustments in terms of notions of sovereignty and independence (2258).

It was the common man that threw off communism in the east and forged the great American spirit of independence (823).

Далі сутність виважено обмірковується, тобто НЕЗАЛЕЖНОСТІ стає ОБ'ЄКТОМ АНАЛІЗУ (*describe, suggest, think of, talk / tell about, mention independence*).

Ed Kozel wrote the farewell letter to Semel, who chairs the audit committee, and was appointed before the Yahoo boss came in, which suggests both influence and independence (334).

Obama keeps talking about energy independence as being the motivation for green energy (429).

Аналізуючи, людина критично оцінює НЕЗАЛЕЖНОСТІ (*argue, question independence*), акцентує на ній увагу (*emphasis on independence*), робить прогноз щодо неї (*predict upon independence*):

You can ignore their own words and believe the bullshit you are taught in public education and which tools like Bernanke spout when the independence of the Fed is even questioned (319).

Growing up in the 60s and early 70s, I feel I grew up in an era of "women can do whatever they want" with emphasis on independence (24).

У результаті інтерпретації формується позитивне або негативне ставлення до сутності. НЕЗАЛЕЖНОСТІ стає ОБ'ЄКТОМ ПОШАНУВАННЯ (*respect, value, celebrate independence*) або ЗНЕВАГИ (*anathema to independence*):

Respect their privacy and independence. You need to understand that your teenager is not your little boy or girl any more (1819).

They value independence, respect, strength and somehow see niceness as a weakness or at the very least as compromise to men (1290).

Trends create a sameness that is anathema to my independence of thought and expression (2322).

Наприкінці аналізу формується МИСЛЕННСВИЙ ВИСНОВОК про НЕЗАЛЕЖНОСТІ (*reassure about independence*):

I came away from these conversations reassured that my independence would be respected and that no party-line commitment would be required or expected (1805).

ВИСНОВКИ. У процесі дослідження ми отримали 24 метафори як репрезентанти перцептивно-образного шару концепту НЕЗАЛЕЖНОСТІ в американському дискурсі: НЕЗАЛЕЖНОСТІ є МІСЦЕ; ДВЕРНИЙ ЗАМОК; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; ВОГОНЬ; ЗАВДАННЯ; МЕТА / ПРОДУКТ; РЕЗУЛЬТАТ; НОВОСТВОРЕНИЙ ОБ'ЄКТ; ДАТА; ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СУБ'ЄКТ / ОБ'ЄКТ;

СТАН СУБ'ЄКТА / ГАЛУЗІ; ВЛАСНІСТЬ; ВАРІАТИВНИЙ ОБ'ЄКТ; КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ; РЕСУРС / ІНСТРУМЕНТ; МЕХАНІЗМ / МАШИНА; ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ; ЛЮДИНА; ОБ'ЄКТ СПРИЙНЯТТЯ, ВІДЧУТТЯ / УЯВЛЕННЯ, АНАЛІЗУ, ПОШАНУВАННЯ або ЗНЕВАГИ; МИСЛИННЄВИЙ ВИСНОВОК.

Як перспективу майбутніх досліджень розглядаємо уточнення результатів студії на ширших дискурсивних вибірках з корпусу

СОСА, вивчення поняттєвого й валоративного компонентів НЕЗАЛЕЖНОСТІ в американському дискурсі для репродукції цілісної онтології концепту. Можливі також шарові реконструкції НЕЗАЛЕЖНОСТІ в українському дискурсі для порівняння світоглядних позицій громадян США та України. Крім того, вважаємо потенційним дослідити онтологію концепту в одному з інших форматів (польовому або модусному) з залученням релевантних методик.

ЛІТЕРАТУРА

- Корпусна вибірка контекстів зі словом *independence* як іменем концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. URL: <https://drive.google.com/file/d/1m0bTuUmk6rk5DSzDYTZHYzhC3w7l4Kmh/view?usp=sharing>.
- Приходько А. Н.** Концепты и концептосистемы. Днепропетровск: Белая Е.А., 2013. 307 с.
- Степанов В. В.** Образний компонент концепту СТІЙКІСТЬ : корпусне дослідження американського дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2022. № 56. С. 135–140. DOI : <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.56.30>.
- Таценко Н. В.** Емпатія в сучасному англomовному дискурсі : когнітивно-синергетичний вимір: дис. ... доктора філол. наук : 10.02.04. Харків, 2018. 460 с.
- Connell J.** The 2020 New Caledonia referendum. The slow march to independence? *Journal of Pacific History*. 2021. Volume 56. Issue 2. P. 144–160. DOI : <https://doi.org/10.1080/00223344.2021.1912584>.
- Corpus of Contemporary American English (COCA). URL : <https://www.english-corpora.org/coca>.
- Ergun A.** Citizenship, national identity, nation building in Azerbaijan. Between the legacy of the past and the spirit of independence. *Nationalities Papers*. 2022. Volume 50. Issue 4. P. 813–830. DOI: <https://doi.org/10.1017/nps.2020.81>.
- Krotofil M., Michaluk D.** Towards the independence of Ukraine. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. 2022. Issue 17. P. 357–366. DOI : <https://doi.org/10.12775/BPMH.2022.014>.
- Lakoff G., Johnson M.** Metaphors we live by. Chicago : University of Chicago Press, 2003. 256 p.
- Liu W.** From independence to interdependence. Taiwan independence as critique, strategy and method toward decoloniality. *American Quarterly*. 2021. Volume 73. Issue 2. P. 371–377. DOI : <https://doi.org/10.1353/aq.2021.0018>.
- Morozova O.** Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS. Language Yesterday, Today, Tomorrow*. 2017. Volume 2. Issue 2. P. 250–283. DOI : <https://doi.org/10.1515/lart-2017-0017>.
- Negura P.** Moldova's thirty-year search for independence. *Current History*. 2021. Volume 120. Issue 828. P. 268–273. DOI : <https://doi.org/10.1525/curh.2021.120.828.268>.
- Oliynyk N., Shevchenko I.** Conceptualization of ECONOMIC CRISIS in discourse : from the Great Depression to the Great Recession. *Advanced Education*. 2016. Issue 6. P. 76–81. DOI : <https://doi.org/10.20535/2410-8286.78867>.
- Palani K., Khidir J., Dechesne M., Bakker E.** Strategies to gain international recognition: Iraqi Kurdistan's September 2017 referendum for independence. *Ethnopolitics*. 2021. Volume 20. Issue 4. P. 406–427. DOI : <https://doi.org/10.1080/17449057.2019.1596467>.
- Shinar C.** Ukraine's struggle for independence. *European Review*. 2022. Volume 30. Issue 1. P. 43–57. DOI : <https://doi.org/10.1017/S1062798720001076>.
- Sijstermans J., Brown Swan C.** Shades of solidarity. Comparing Scottish and Flemish responses to Catalonia. *Regional and Federal Studies*. 2022. Volume 32. Issue 2. P. 161–181. DOI : <https://doi.org/10.1080/13597566.2021.1881064>.

REFERENCES

- Connell, J.** (2021). The 2020 New Caledonia referendum. The slow march to independence? *Journal of Pacific History*, 56(2), 144–160. DOI: <https://doi.org/10.1080/00223344.2021.1912584> [in English].
- Corpus of Contemporary American English (COCA). Retrieved from <https://www.english-corpora.org/coca>. [in English].

- Corpus sample of contexts with the word *independence* as a name of the INDEPENDENCE concept. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1m0bTuUmk6rk5DSzDYTZHYzhC3w714Kmh/view?usp=sharing/> [in Ukrainian].
- Ergun, A.** (2022). Citizenship, national identity, nation building in Azerbaijan. Between the legacy of the past and the spirit of independence. *Nationalities Papers*, 50(4), 813–830. Retrieved from <https://doi.org/10.1017/nps.2020.81>. [in English].
- Krotofil, M., & Michaluk, D.** (2022). Towards the independence of Ukraine. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*, 17, 357–366. DOI: <https://doi.org/10.12775/BPMH.2022.014>. [in English].
- Lakoff, G., & Johnson, M.** (2003). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press. [in English].
- Liu, W.** (2021). From independence to interdependence. Taiwan independence as critique, strategy and method toward decoloniality. *American Quarterly*, 73(2), 371–377. DOI: <https://doi.org/10.1353/aq.2021.0018>. [in English].
- Morozova, O.** (2017). Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS. Language Yesterday, Today, Tomorrow*, 2(2), 250–283. DOI: <https://doi.org/10.1515/lart-2017-0017>. [in English].
- Negura, P.** (2021). Moldova's thirty-year search for independence. *Current History*, 120(828), 268–273. DOI: <https://doi.org/10.1525/curh.2021.120.828.268>. [in English].
- Oliynyk, N., & Shevchenko, I.** (2016). Conceptualization of ECONOMIC CRISIS in discourse: from the Great Depression to the Great Recession. *Advanced Education*, 6, 76–81. Retrieved from <https://doi.org/10.20535/2410-8286.78867>. [in English].
- Palani, K., Khidir, J., Dechesne, M., & Bakker, E.** (2021). Strategies to gain international recognition: Iraqi Kurdistan's September 2017 referendum for independence. *Ethnopolitics*, 20(4), 406–427. DOI: <https://doi.org/10.1080/17449057.2019.1596467>. [in English].
- Prikhodko, A.N.** (2013). *Kontcepty i kontceptosistemy [Concepts and concept systems]*. Dnepropetrovsk: Belaia E.A [in Russian].
- Shinar, C.** (2022). Ukraine's struggle for independence. *European Review*, 30(1), 43–57. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1062798720001076>. [in English].
- Sijstermans, J., & Brown Swan, C.** (2022). Shades of solidarity. Comparing Scottish and Flemish responses to Catalonia. *Regional and Federal Studies*, 32(2), 161–181. DOI: <https://doi.org/10.1080/13597566.2021.1881064>.
- Stepanov, V. V.** (2022). Obraznyi component kontseptu STIIKIST: korpusne doslidzhennia amerykanskoho dyskursu [Image component of the RESILIENCE concept: an American English corpus research]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya "Filolohiia" – Philology Bulletin of International Humanitarian University*, 56, 135–140. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.56.30>. [in Ukrainian].
- Tatsenko, N. V.** (2018). *Empatiia v suchasnomu anhlo movnomu dyskursi : kohnityvno-synerhetychnyi vymir [Empathy in the modern English discourse: cognitive-synergetic dimension]*. (Doctoral thesis). V.N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine [in Ukrainian].